

§11

SN2024/20

Årsrapport socialnämnden 2023**Beslut**

Socialnämnden godkänner årsrapport 2023 och överlämnar rapporten till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Ärendet

Socialnämnden har upprättat en årsrapport för verksamhetsåret 2023.

Socialnämndens resultat för 2023 är ett överskott på 3,2 mnkr vilket främst beror på minskade personalkostnader till följd av vakanta tjänster, reducerade bidragskostnader samt lokalkostnader.

Socialnämnden har uppnått tre och delvis uppnått resterande två av Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsåret 2023. Beträffande utredningsuppdragen har Socialnämnden genomfört uppdraget att starta upp verksamhet med två fältassistenter i sin helhet. Uppdraget att utreda förutsättningarna för att inrätta ett hemtjänstkontor i Töllsjö kommer fortgå under 2024.

Förslag till beslut**Socialförvaltningens förslag till beslut**

Socialnämnden godkänner årsrapport 2023 och överlämnar rapporten till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Årsrapport socialnämnden 2023
- Årsrapport 2023 Socialnämnden

Skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Socialnämnden

Årsrapport 2023 Socialnämnden

1. SAMMANFATTNING	3
2. UPPFÖLJNING AV NÄMNDENS MÅL OCH NYCKELTAL	4
2.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL FÖR SOCIALNÄMNDEN	4
2.2 SAMMANSTÄLLNING AV MÅLUPPFYLLELSE	10
2.3 UTREDNINGSUPPDRAK AV KOMMUNFULLMÄKTIGE	11
2.4 NYCKELTAL	12
3. PRESTATIONER	13
4. EKONOMI	15
4.1 BUDGET OCH BUDGETÄNDRINGAR	15
4.2 RESULTAT, ÖVERGRIPANDE	15
4.3 RESULTAT PER VERKSAMHET	17
4.4 PROGNOSENA UNDER ÅRET, SAMT EVENTUELLA ÅTGÄRDER	20
4.5 INVESTERINGAR	20
5. MEDARBETARE	21
5.1 PERSONALSTATISTIK	21
5.2 KOMPETENSFÖRSÖRJNING	21
5.3 MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET	22
5.4 ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA	22
6. ÅRETS VERKSAMHET I ÖVRIGT	23
6.1 BORÅSREGIONENS GEMENSAMMA AVFALLSPLAN	23
6.2 UTREDNINGEN NY ÄLDREOMSORGSLAG MED FÖRORDNING	24
6.3 NY SOCIALTJÄNSTLAG	24
6.4 MILLENNIUM (TIDIGARE FVM)	24
6.5 TILLITSBASERAT ARBETSSÄTT I HEMTJÄNSTEN	24
6.6 FAST OMSORGSKONTAKT INOM HEMTJÄNSTEN	25
6.7 ANDRA HÄNDELSE AV VIKT	25
7. INTERNKONTROLL	27
8. INFORMATIONSSÄKERHET OCH DATASKYDD	30
9. VERKSAMHETENS SYSTEMATISKA BRANDSKYDDSARBETE	30
10. UPPFÖLJNING UTIFRÅN STYRDOKUMENT	31
10.1 KLAGOMÅL OCH SYNPUNKTER	31
10.2 LEX SARAH OCH SOCIALA AVVIKELSER	31
10.3 LEX MARIA	32
10.4 EJ VERKSTÄLLDA BESLUT	32
10.5 SKYLDIGHET ATT BEDRIVA ETT SYSTEMATISKT PATIENTSÄKERHETSARBETE	33
10.6 ANMÄLNINGAR, ÖVERKLAGANDEN OCH TILLSYN	33
11. EGENKONTROLL	34
12. BARNKONSEKVENSANALYS	34

1. Sammanfattning

Socialnämndens resultat för 2023 är ett överskott på 3,2 mnkr vilket främst beror på minskade personalkostnader till följd av vakanta tjänster, reducerade bidragskostnader samt lokalkostnader.

Socialnämnden har uppnått tre och delvis uppnått resterande två av Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsåret 2023.

Beträffande mål 1, som avser att förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras, har en enkätundersökning genomförts i syfte att undersöka företagarnas upplevelse av verksamheternas bemötande. Det genomsnittliga omdömet av verksamheternas bemötande uppgick till 4,67 av 5. Enbart en av de svarande lämnade förbättringsförslag, vilket förvaltningen omhändertagit genom ny rutin. Utifrån det höga resultatet samt vidare arbete med implementering av ny rutin, bedöms målet vara uppnått.

Mål 2, som avser att Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska öka, är delvis uppnått. Med anledning av det växande antalet äldre, men även kommunens utökade ansvar vad gäller avancerad vård i hemmet, står nämnden inför stora utmaningar beträffande rekrytering samt personalförsörjning. Förvaltningen har arbetat med flera nya metoder för att tillskansa sig och behålla sig personal, så som marknadsföring och samverkan, kompetensbaserad rekrytering, utbildning samt nära ledarskap. Nämnden ser utifrån arbetet som bedrivits kring denna fråga att målet till största del är uppnått. Däremot har förvaltningen inte färdigställt den kompetensförsörjningsplan som utgjorde en av insatserna i verksamhetsplanen för 2023.

Beträffande mål 3, som avser att genom tillitsfull dialog skapa en hållbar organisation, har workshop utförts vid nämndsammansamling i juni. Förvaltningen har även arbetat vidare med föregående års insatser kring tillitsfull dialog och under våren anordnat gemensamma träffar för samtliga medarbetare. Medarbetarna har fått ta del av resultatet från övningarna som varje arbetsplats gjorde under hösten 2022, samt fått framföra förslag på aktiviteter för att öka tilliten inom Socialförvaltningen. Resultatet av sammanställningen och inspelen från medarbetarna kommer mynna ut i en handlingsplan. Målet bedöms vara uppnått.

Mål 4, att Krafthuset ska utvecklas och vara mer tillgänglig med utökade öppettider och erbjuda mer aktiviteter för barn och ungdomar, är uppnått. Förvaltningen har anordnat tio nya aktiviteter utanför tätorten. Förvaltningen har även sett över behovet av utökade öppettider genom enkätundersökning och kartläggning. Utifrån responsen från ungdomarna har nya aktiviteter i och utanför Krafthuset skapats vilket medfört högre tillgänglighet och utökade öppettider.

Avseende mål 5, gällande att energianvändningen ska minska, hade nämnden som mål att införa digitala hjälpmedel som leder till minskade transporter. Den regionala upphandlingen har försenats. Nämnden har emellertid genomfört de aktiviteter i upphandlingen som åligger kommunen och kommer kunna implementera välfärdsteknik 2024 varpå målet är delvis uppnått.

Uppdraget att starta upp verksamhet med två fältassistenter, är genomfört i sin helhet. Uppdraget att utreda förutsättningarna för att inrätta ett hemtjänstkontor i Töllsjö är genomfört. Socialnämnden har återremitterat ärendet med ytterligare utredningsaspekter, varför uppdraget kommer fortgå under 2024.

2. Uppföljning av nämndens mål och nyckeltal

2.1 Kommunfullmäktiges mål för Socialnämnden

Företagande

Mål 1	Förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras	
Socialnämndens underliggande och stödjande mål	Utfall 2023	Mål 2023
Enkät	1	1
Insatser		
För att nå målet har Socialförvaltningen arbetat med följande insatser: 1. Genomföra inventering av samtliga företag som förvaltningen har haft kontakt med år 2022 2. Genomföra enkätundersökning		
Måluppfyllelse		
Målet är uppnått.		
Uppföljning, utvärdering och analys		
<p>1. Socialförvaltningen har inventerat samtliga företag som verksamheterna har haft kontakt med under föregående år, vilket uppgick till 268 stycken. Det måste dock beaktas att Socialförvaltningen inte har haft kontakt med samtliga företag. Till exempel görs beställningar via digitala formulär, vilket inte kräver någon kontakt via mail, telefon eller fysiska möten. Förvaltningen har därför gjort ett urval där samtliga omsorgsföretag samt lokala företag har valts ut för att delta i undersökningen om deras uppfattning av förvaltningens bemötande. Att dessa företag valts ut beror på att de utgör den kategori som förvaltningen har mest kontakt och dialog med. Företagen uppgick till 36 stycken.</p> <p>2. Socialförvaltningen har upprättat en digital enkät gällande medarbetarnas bemötande gentemot företagen. Enkäten har under försommaren skickats ut till de 36 utvalda företagen. Svarsfrekvensen var 33,33 %. Samtliga företagare som besvarade enkäten hade någon gång under år 2022 eller 2023 haft kontakt med Socialförvaltningen via mail, telefon eller fysiskt. Det genomsnittliga omdömet av förvaltningens bemötande uppgick till 4,67 av 5. Enbart en av de svarande lämnade förbättringsförslag på hur förvaltningen kan förbättra sitt bemötande gentemot företagen. Det som framkom var att förvaltningen kunde bli bättre på att återkoppla i ärenden, mer transparent samt svara och agera snabbare. Resterande företag tyckte inte att förvaltningen hade något att förbättra.</p> <p>Enkätundersökningen visar på ett högt resultat som behöver bibehållas. Kommunen har en ny rutin för hantering av kontakter, förfrågningar och e-post som ställer höga krav på återkoppling i tid, god tillgänglighet och gott bemötande. Rutinens målsättning uppfyller de förbättringsförslag som lämnats i enkätundersökningen. Socialförvaltningen har under hösten spridit rutinen på APT och i andra forum, samt implementerat den i verksamheterna. Utifrån det höga resultatet samt vidare arbete med implementering av ny rutin, bedöms målet vara uppnått.</p>		

Personalförsörjning – Attraktiv arbetsgivare

Mål 2	Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska öka					
	Målet ska mätas genom årlig medarbetarenkät.					
Socialnämndens underliggande och stödjande mål	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
Hållbart medarbetarengagemang, HME (medarbetarenkäten)	76%	-	77%	-	79%	80%
Attraktiv arbetsgivare (medarbetarenkäten)	-	-	68%	-	68%	Att få fram utgångsläge till 2024.
Sjukfrånvaro totalt SF	10%	10,5%	10,1%	9,7%	9,4%	10%
Insatser						
För att nå målet har Socialförvaltningen arbetat med följande insatser:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fortsatt arbete med kommunens övergripande intention om tillitsfull dialog och hållbar organisation. Aktiviteter kopplade till insatsen utgör bland annat workshops enligt den förvaltningsövergripande modell som framtagits. Genom workshopen ska förvaltningsledningen upprätta en handlingsplan. 2. Utveckla nya metoder i syfte att öka rekryteringsmöjligheterna och hitta personal. Aktiviteter kopplade till insatsen utgör bland annat samverkan med lärosäten, marknadsföring via exempelvis mässor, samt fortsatt arbete med att differentiera de olika professionerna för att på sikt precisera vilka tjänster som behövs i verksamheterna. 3. Organisera arbetet på ett sätt som förbättrar arbetsmiljön (behålla personal, minska sjukfrånvaro). Aktiviteter kopplade till insatsen utgör bland annat workshops utifrån medarbetarenkäterna, kartläggning av sjukfrånvaro, implementering av 11 timmars dygnsvila samt behovsinventering av verksamheterna utifrån närvarande ledarskap, rätt bemanning samt kompetenshöjning. 4. Skapa ökad delaktighet för medarbetarna. Aktiviteter kopplade till insatsen utgör bland annat undersökning kring hur förvaltningsledningens mötesprotokoll kan göras tillgängliga och kända för samtliga medarbetare. Arbeta för en transparent informations- och beslutskedja från APT till förvaltningsövergripande beslut. 5. Upprätta en kompetensförsörjningsplan. 						
Måluppfyllelse						
Målet är delvis uppnått.						
Uppföljning, utvärdering och analys						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Socialförvaltningen har arbetat aktivt kring frågan om tillitsfull dialog och hållbar organisation. Under våren 2023 har förvaltningen genomfört träffar där samtliga medarbetare i organisationen fått möjlighet till dialog tillsammans med förvaltningsledningen. Majoriteten av förvaltningens medarbetare deltog vid träffarna och den återkoppling förvaltningen har fått uppfattas som positiv. 						

Medarbetarna har fått ta del av resultatet från övningarna som varje arbetsplats genomförde hösten 2022. Utöver detta har medarbetarna vid träffarna fått framföra förslag på aktiviteter för att öka tilliten inom Socialförvaltningen. Resultatet av sammanställningen och inspelen från medarbetarna kommer mynna ut i en handlingsplan. Handlingsplanen kommer att fastställas i förvaltningsledningen samt gå upp till Socialnämnden i februari 2024.

2. Personalförsörjning har varit en mycket aktuell fråga som förvaltningen arbetat aktivt med. Under året har förvaltningen utökat samverkan med HR-avdelningen där möjlighet nu finns till att HR-specialist deltar i ledningsgrupperna. Genom detta har en ökad förståelse för verksamheternas behov skapats, där stöd i rekrytering utgör en viktig del.

Som en åtgärd för att rekrytera kompetent personal har verksamheterna etablerat kontakt med lärosäten för att skapa ett kontinuerligt inflöde av studenter som senare kan erbjudas tjänst i kommunen. Inom IFO har kontakt etablerats med diverse universitet och högskolor, vilket resulterat i att den första VFU-studenten mottogs hösten 2023 från Malmö universitet. Från Göteborgs universitet förväntas de första VFU-studenterna mottas våren 2024. Inom Äldreomsorgen och Funktionsnedsättning har fortsatt samarbete pågått med Vård- och omsorgscollege i syfte att både utbilda och rekrytera personal. Bemanningseenhetens huvudhandledare har kunnat samordna mottagandet av elever till vård och omsorg, vilket medfört en ökning från 5 elever 2022 till 14 elever och 11 praoelever 2023. Av dessa blev 5 elever senare timanställda, och en heltidsanställd.

Förvaltningen har vidare arbetat med marknadsföring i syfte att synliggöra Bollebygds kommun som arbetsgivare. Enheterna har i samarbete med Bemanningseenheten marknadsfört sig på Efter Pluggetmässan, Reshift, Starkdagen, Vuxenskolans jobbmässa samt interna rekryteringsmässor. Vidare har Bemanningseenheten under våren anlitat företaget GoCare för digital marknadsföring på diverse sociala medier. Under hösten har förvaltningen hållit i en funkisdag där marknadsföring utgjort en del av syftet.

Under hösten har verksamheterna inom Äldreomsorgen arbetat med att precisera de olika professionerna som finns inom verksamhetsområdet. Detta för att ta tillvara kunskapen inom yrkesområdena och säkerställa att insatser delegeras till rätt profession. Samverkan mellan enheter har även stärkts under året, där bland annat Arbetsmarknadsenheten samverkat med Äldreomsorgen och Funktionsnedsättning vad gäller jobbspår och introduktionsanställningar. Resultatet av detta är bland annat en anställning inom personlig assistans samt en anställning inom äldreomsorg. Syftet är att effektivisera vägen till arbete för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, inom kommunens bristyrken.

3. Beträffande frågan kring organisering för förbättrad arbetsmiljö är det för Socialförvaltningen av vikt att varje enhet äger sitt förbättringsarbete. Enheterna har under senare delen av våren genomfört workshops utifrån medarbetarenkätens resultat. Detta har mynnat ut i handlingsplaner med aktiviteter som i förlängningen ska leda till ökad trivsel och frisknärvaro. Handlingsplanerna har under hösten följts upp på enhetsnivå.

Beträffande kartläggning av sjukfrånvaro framgår att den totala sjukfrånvaron för Äldreomsorgen uppgår till 11%, jämfört med 11,9% för Funktionsnedsättning samt 7% för IFO. Inom Äldreomsorgen uppgår korttidsfrånvaron till 3,5%, jämfört med 1,9% för IFO och 2,6% för Funktionsnedsättning. Sjukfrånvaron varierar mellan enheterna, där det går att se en högre frisknärvaro inom bland annat myndighet, hemsjukvården, resursenheten samt AME. Förvaltningen kan utifrån statistiken konstatera att korttidssjukfrånvaron upp till 14

dagar är låg och har minskat något sedan föregående år. Långtidssjukfrånvaron upptar däremot en stor del av den totala sjukfrånvaron, och har ökat vid jämförelse med föregående år. Förvaltningens analys av resultatet är att chefer tillsammans med HR behöver arbeta mer aktivt för att minska långtidssjukfrånvaron.

Den 1 oktober började EU:s arbetstidsdirektiv gälla, där huvudregeln utgår från att alla medarbetare ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila. Omställningen påverkar Socialnämndens verksamheter utifrån schemaläggning och budget. Det kräver en mer flexibel organisationsstruktur där medarbetare kan arbeta där behov föreligger. För att ta vara på förvaltningens resurser på ett effektivt sätt har enhetscheferna inom Äldreomsorgen samt Funktionsnedsättning utbildats i bemanningsakademi samt bemanningsekonomi, vilket kommer fortgå under 2024.

Möjligheten att erbjuda medarbetarna utbildning är en viktig fråga för att stärka medarbetarna i deras yrkesroll, vilket i förlängningen bidrar till målet om attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen tillvaratar möjligheten till att utbilda personal genom att bevakas och söka statsbidrag. Under 2023 har 15 handledare utbildats enligt Vård- och omsorgscollegemålet. Under våren färdigutbildades 3 undersköterskor och 1 specialistundersköterska för demens genom statsbidrag. För närvarande utbildar sig 3 medarbetare till undersköterskor och förväntas vara färdiga våren 2024. Förvaltningen har även anordnat workshops kring mer avancerade arbetsmoment i syfte att kompetensutveckla medarbetarna. Vidare har förvaltningen under hösten fattat beslut om att inför nästkommande år införa utbildningsbudget.

4. Utifrån resultaten i medarbetarenkäterna och dialogerna på APT framgår att förvaltningsledningen behöver arbeta med att öka transparensen genom tydligare kommunikation och ökad närvaro i verksamheterna. Förvaltningsledningen har tagit till sig av detta och arbetat med aktiviteter för att öka närvaro och transparens. Förvaltningen har under året börjat publicera samtliga protokoll från förvaltningens ledningsgrupp i syfte att alla medarbetare ska kunna ta del av och få en ökad insyn i beslutsprocesserna. Socialnämndens kallelse publiceras även numera offentligt på kommunens hemsida, för att öka insyn i beslutsprocesserna, samt öka transparens till medarbetarna och medborgarna. På enhets- och verksamhetsnivå har förtydligande arbetssätt införts för att säkerställa att information och beslut når ut till berörda medarbetare.
5. Valfärdens kompetensförsörjning är en av de viktigaste frågorna för kommunerna, varför SKR har presenterat nio strategier för kompetensförsörjning. Kommunledningsgruppen har utifrån de nio övergripande strategierna identifierat fyra fokusområden som kommunen behöver arbeta med; Örebromodellen, utveckla Röda tråden samt, utveckla arbetsmiljöutbildning, utveckla strategier för digitalisering.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med upprättande av en kompetensförsörjningsplan. I denna ingår mål från Vård- och omsorgscollegemålet, så som arbetsinnehåll för undersköterskor, specialistundersköterskor och vårdbiträden. Vidare ingår karriärmöjligheter och samordning av utbildningsinsatser inom vård och omsorg, så som vidareutbildning eller workshops inom palliativ vård, vitala parametrar och demensvård. Upprättande av kompetensförsörjningsplanen utgör en process som kräver samarbete mellan både verksamheterna, HR, lön och fackliga parter. Med anledning av att framtagandet kräver både tid och resurser har kompetensförsörjningsplanen ej kunnat färdigställas inom ramen för 2023. Den förväntas däremot vara färdig under 2024.

Sammantaget har målet om att Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras delvis uppnåtts. Nämnden ser utifrån arbetet som bedrivits kring denna fråga att målet till största del är uppnått. Däremot har förvaltningen inte färdigställt den kompetensförsörjningsplan som utgjorde en av insatserna i verksamhetsplanen för 2023. Enligt mätetalen skulle nämnden även uppnå ett Hållbart medarbetarengagemang, HME, om 80%, men resultatet från årets medarbetarenkät visar en procent under detta.

Trygghet, uppväxt och åldrande

Mål 3	Genom tillitsfull dialog vill vi skapa en hållbar organisation
	Varje nämnd/styrelse ska hålla workshop kring (tillitsbaserad) hållbar organisation
Socialnämndens underliggande och stödjande mål	
Insatser	
För att nå målet har Socialförvaltningen arbetat med följande insatser:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definiera begreppet tillit 2. Fortsatt arbete med tillitsbaserad styrning 	
Måluppfyllelse	
Målet är uppnått.	
Uppföljning, utvärdering och analys	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vid Socialnämndens sammanträde i juni hölls en workshop kring tillitsbaserat arbete. Resultatet från denna workshop ska arbetas in i förvaltningens handlingsplan för det fortsatta arbetet. 2. Socialförvaltningen har under våren hållit fem träffar för samtliga medarbetare inom Socialförvaltningen. Medarbetare från Socialförvaltningens olika områden har blandats för att ta del av resultatet från övningarna som varje arbetsplats genomförde hösten 2022. Utöver detta har medarbetarna vid träffarna fått framföra förslag på aktiviteter för att öka tilliten inom Socialförvaltningen. Som ett resultat av detta har bland annat protokoll från förvaltningens ledningsgrupp börjat publiceras i syfte att alla medarbetare ska kunna ta del av och få en ökad insyn i beslutsprocesserna. Socialnämndens kallelser publiceras numera även offentligt på kommunens hemsida, för att öka insyn i beslutsprocesserna, samt öka transparens till medarbetarna och medborgarna. <p>Resultatet av sammanställningen och inspelen från medarbetarna kommer mynna ut i en handlingsplan. Handlingsplanen kommer att fastställas i förvaltningsledningen samt gå upp till Socialnämnden i februari 2024. Flera av aktiviteterna i handlingsplanen är emellertid redan påbörjade, och vissa slutförda.</p> <p>Målet är uppnått genom workshop med nämnden samt förvaltningsövergripande träffar där medarbetarna fått möjlighet att dels ta del av information, dels lämna förbättringsförslag som resulterat i genomförda aktiviteter. Förvaltningen har även påbörjat upprättandet av en handlingsplan för det fortsatta arbetet, som kommer fastställas i början av 2024.</p>	

Fritid

Mål 4	Krafthuset ska utvecklas och vara mer tillgänglig med utökade öppettider och erbjuda mer aktiviteter för barn och ungdomar			
Socialnämndens underliggande och stödjande mål	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
Antalet nya aktiviteter skapade utanför tätorten	0	2	10	10
Insatser				
För att nå målet har Socialförvaltningen arbetat med följande insatser:				
<ol style="list-style-type: none"> Arbeta för att bedriva delar av verksamhet utanför tätorten Undersöka behov av ökade öppettider 				
Måluppfyllelse				
Målet är uppnått.				
Uppföljning, utvärdering och analys				
<p>1. Under 2023 har Resursenheten utökat antalet aktiviteter utanför tätorten. Tillsammans med ferieungdomar har enheten gjort aktivitetssatsningar i Töllsjö och Olsfors där bland annat badminton, fotboll, kubb, ansiktsmålning och lek med vattenballonger har anordnats för yngre barn i åldrarna 8-13 år. Enheten har anordnat aktiviteter i Buaskogen där 15-20 personer deltog. Vidare har enheten samordnat aktiviteter utanför kommunen, så som Skara sommarland, Liseberg, Gokart och resa till Varberg där ungdomar från olika delar av kommunen deltagit.</p> <p>Vidare har förebyggarna under hösten genomfört en kartläggning av ungdomarnas behov och möjligheter till aktiviteter. I samband med kartläggningen har förebyggarna gjort studiebesök på skolor både i och utanför tätorten, där de besökt rektorer, lärare och elever för att lära känna och inventera behov av aktiviteter inför nästkommande år.</p> <p>2. Socialförvaltningen har under 2023 sett en minskning av besökare till ungdomsgården. Socialförvaltningen har samverkat med Utbildningsförvaltningen för att undersöka behovet av utökade öppettider. En enkät har tagits fram, där 186 elever i årskurs 7-9 deltog. Utifrån enkätsvaren kan Socialförvaltningen konstatera att det minskade antalet besökare beror på faktorer så som svårigheter att ta sig till och från ungdomsgården, att miljön utanför upplevs som otrygg och att det sociala samspelet mellan ungdomarna har upplevts som otillfredsställande. Utöver detta krockar öppettiderna med ungdomarnas andra aktiviteter.</p> <p>Verksamheten har under hösten påbörjat arbetet med att se över andra möjligheter för att nå målet. Förebyggarna har utfört en kartläggning av ungdomarnas behov och möjligheter till aktiviteter i och utanför tätorten, och tagit fram förslag på nya och meningsfulla aktiviteter för ungdomarna. Förebyggarna har anordnat After school-aktiviteter i Krafthuset på onsdagar mellan klockan 15-17 där cirka 40-50 elever har deltagit varav en del stannat på ungdomsgården efteråt. Vidare har föreläsningar och särskilda aktiviteter anordnats vilket samlat en del ungdomar. Krafthuset har även haft öppet en dag för personer med funktionsnedsättning, vilket kommer fortgå nästa år. Verksamheten planerar även för att anordna frukostmöten som riktar sig till individer med problematisk skolnärvaro. Syftet blir att starta morgonen och sedan lotsa eleverna till skolan.</p> <p>Sammanfattningsvis har målet uppfyllts genom anordnande av fler meningsfulla aktiviteter utifrån ungdomarnas behov, utanför ordinarie öppettider.</p>				

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

Mål 5	Energianvändningen ska minska			
	Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.			
Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
Antal digitala hjälpmedel som är införda och som lett till minskade transporter.	1	0	0	1
Insatser				
För att nå målet har Socialförvaltningen arbetat med följande insatser: 1. Undersöka om exempelvis transporter kan ersättas genom digitala hjälpmedel.				
Måluppfyllelse				
Målet är delvis uppnått.				
Uppföljning, utvärdering och analys				
<p>1. Socialnämnden ingår i Västra Götalands och Västra Götalandsregionens samverkansavtal gällande digitala hjälpmedel. Under 2023 har en hjälpmedelsupphandling pågått där Socialnämnden bland annat gjort efterfrågan om läkemedelsrobotar. Läkemedelsrobotar är ett hjälpmedel för läkemedelsgivning som bistår hemsjukvårdens patienter med att få sina mediciner doserade vid rätt tidpunkter. Detta minskar antalet fysiska besök, och således även transporter, för hemtjänstens personal som vanligtvis ger medicin fysiskt på delegering. Socialförvaltningen har i dagsläget en läkemedelsrobot som kan ge patienten medicin vid 28 tillfällen, vilket medför en markant minskning av transporter. De mer moderna läkemedelsrobotarna kan antas vara än mer effektiva. Med anledning av att upphandlingen av digitala hjälpmedel blivit förskjuten har målet inte uppnåtts helt. Förvaltningen har dock genomfört de aktiviteter i upphandlingen som åligger kommunen och kommer kunna implementera läkemedelsrobotar 2024 varpå målet är delvis uppnått.</p> <p>Vidare har förvaltningen under året arbetat med inventering och kartläggning av verksamheternas övriga behov av digitala hjälpmedel, så som fjärrtillsyn. Förvaltningen ser stora vinster med dessa former av hjälpmedel varför ambition finns att utöka dessa i framtiden, vilket initialt kräver resurser.</p>				

2.2 Sammanställning av måluppfyllelse

Tabell 1.

Nr	Mål	Målet är		
		uppnått	delvis uppnått	ej uppnått
1	Förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras	X		
2	Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras		X	
3	Genom tillitsfull dialog vill vi skapa en hållbar organisation	X		
4	Krafthuset ska utvecklas och vara mer tillgängligt med utökade öppettider och erbjuda mer aktiviteter för barn och ungdomar	X		
5	Energianvändningen ska minska		X	
	Summa	3	2	0

Tre av nämndens fem mål har uppnåtts utifrån de aktiviteter som förvaltningen har arbetat med under 2023.

Mål nummer två gällande att Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras uppnås delvis. Nämnden ser utifrån arbetet som bedrivits kring denna fråga att målet till största del är uppnått. Däremot har förvaltningen inte färdigställt den kompetensförsörjningsplan som utgjorde en av insatserna i verksamhetsplanen för 2023. Enligt mätetalen skulle nämnden även uppnå ett Hållbart medarbetarengagemang, HME, om 80%, men resultatet från årets medarbetarenkät visar en procent under detta.

Mål nummer fem gällande att energianvändningen ska minska har delvis uppnåtts. Nämnden hade som mål att införa digitala hjälpmedel som leder till minskade transporter. Den regionala upphandlingen har dock under året blivit förskjuten. Nämnden har emellertid genomfört de aktiviteter i upphandlingen som åligger kommunen och kommer kunna implementera läkemedelsrobotar 2024 varpå målet är delvis uppnått.

2.3 Utredningsuppdrag av kommunfullmäktige

Socialnämnden ska starta upp verksamhet med två fältassistenter så snart som möjligt.

Socialförvaltningen har under våren analyserat behovsbilden av fältassistenter. I enlighet med verksamhetsplanen 2023 har förvaltningen benämnt dessa tjänster som förebyggare. Förvaltningen har under våren genomfört rekrytering, och tjänsterna har varit tillsatta sedan september.

Det förebyggande arbetet ligger väl i linje med kommande lagstiftning och ger också förvaltningen möjlighet att utveckla det gemensamma samarbetet med Utbildningsförvaltningen, då målgruppen som primärt kommer vara aktuell för förebyggarna är barn och ungdomar.

Socialnämnden får i uppdrag utreda förutsättningar för att inrätta ett hemtjänstkontor i Töllsjö. Åtgärden skall syfta till ökad tillgänglighet för kommuninvånarna och förbättrade arbetsvillkor för kommunens medarbetare.

Socialförvaltningen har utrett frågan och presenterat utredningen vid Socialnämndens sammanträde i december. Utredningsförfarandet har bestått av intervjuer, enkätundersökning och omvärldsbevakning. Utredningen visade att ett hemtjänstkontor i Töllsjö inte skulle öka tillgängligheten för kommuninvånarna och inte heller förbättra arbetsmiljön för kommunens medarbetare.

Socialnämnden återremitterade ärendet till Socialförvaltningen med följande motivering: Det saknas ett ekonomiskt perspektiv gällande kostnad för lokal respektive resor, det saknas brukarperspektiv samt miljöperspektiv.

Socialförvaltningen kommer därav att fortsätta utreda frågan under 2024.

2.4 Nyckeltal

Tabell 2.

Nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023	Grön	Gul	Röd
Andel utbildade undersköterskor (%) (TV, ÄO)	62%	79%	78%	70%	84%	80–100%	51–79%	0–50%
Andel heltidsanställda i Socialförvaltningen (TV)	87%	91%	93%	89%	87%	90–100%	80–89%	0–79%
Brukarbedömning hemtjänst trygghet (mycket trygg) (%) (KOLADA, ÄO)	53%	54%	-	40%	43%	50–100%	40–49%	0–39%
Brukarbedömning hemtjänst – tillräckligt med tid (%) (KOLADA, ÄO)	89%	90%	-	78%	83%	75–100%	65–74%	0–64%
Brukarbedömning SÄBO – tillräckligt med tid (%) (KOLADA, ÄO)	79%	82%	-	73%	69%	75–100%	65–74%	0–64%
Brukarbedömning hemtjänst – hänsyn till åsikter & önskemål (%) (KOLADA, ÄO)	84%	96%	-	93%	93%	90–100%	80–89%	0–79%
Brukarbedömning SÄBO – hänsyn till åsikter & önskemål (%) (KOLADA, ÄO)	92%	81%	-	83%	79%	95–100%	70–94%	0–69%
Brukarbedömning DV – känner mig trygg med alla i personalen (%) (KOLADA, FN)	-	-	-	-	-	85–100%	80–84%	0–79%
Brukarbedömning boende totalt – känner mig trygg med alla i personalen (%) (KOLADA, FN)	40%	-	73%	-	-	75–100%	60–74%	0–59%
Brukarbedömning DV – personalen bryr sig om brukaren (%) (KOLADA, FN)	-	-	-	-	-	90–100%	80–89%	0–79%
Brukarbedömning boende totalt – personalen bryr sig om brukaren (%) (KOLADA, FN)	100%	-	91%	-	-	90–100%	80–89%	0–79%
Brukarbedömning boende totalt – brukaren är aldrig rädd för något hemma (%) (KOLADA, FN)	100%	-	82%	-	-	90–100%	80–89%	0–79%
Handläggningstid under 120 dagar, barn och unga	79%	72%	79%	68%	93%	85–100%	75–84%	0–75%
Handläggningstid under 50 dagar, missbruk	80 %	73 %	33 %	40%	32%	80–100%	60–79%	0–59%
Handläggningstid under 30 dagar, försörjningsstöd	72 %	90 %	91 %	97%	43%	85–100%	70–84%	0–69%
Handläggningstid under 90 dagar, funktionsnedsättning	40%	32%	-	-	87%	80–100%	60–79%	0–59%
FN: Kostnad per invånare (kr) (siffror från KOLADA)	6338	5963	5502	5868	-	2248-5237	5238-6964	6965>
Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd (snitt)	65	73	65	51	34	<55	56-65	66>

3. Prestationer

Äldreomsorgen

Tabell 3.

Insatser ÄO	2023	2022	2021
Procentuell beläggning SÄBO demens, snitt	99%	93%	86%
Procentuell beläggning SÄBO somatik, snitt	103%	97%	87%
Procentuell beläggning korttid, snitt	97%	94%	63%
Antal vårdtagare med beslut om hemtjänst, snitt	130	122	124

Den procentuella beläggningen på särskilda boendet har ökat under de senaste åren. Utifrån omvärldsbevakning går att konstatera att Covid 19 inledningsvis medfört att färre brukare ansökt om särskilt boende. Detta med anledning av smittorisk samt att boenden stängde ner under pandemin. Från år 2022 och fram har trycket på särskilda boenden ökat i takt med att smittorisen minskat. Att det särskilda boendet är fullbelagt ger också konsekvenser för korttidsboendet. I dagsläget upptas majoriteten av korttidsboendets lägenheter av brukare som inväntar ledig plats på särskilt boende, vilket förklarar den stigande beläggningen på korttidsboendet.

Beslut om hemtjänst fluktuerar över tid vad gäller antal brukare samt beviljade biståndstimmar. Kommunen har en åldrande befolkning vilket över tid kommer påverka behov av hemtjänst, men även andra insatser.

Individ- och familjeomsorgen

Tabell 4.

Insatser IFO	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Ekonomiskt bistånd, antal hushåll	34	52	58
Placeringar vuxna institution antal dygn ¹	350	64	16
Placeringar barn och unga, HVB, antal dygn	490	89	104
Aktualiseringar	567	553	435
Anmälningar barn och unga	500	509	418
Öppnade utredningar barn och unga	115	177	195

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat, vilket beror på ett reducerat inflöde. Förvaltningen har räknat med en ökning till följd av inflation och rådande omvärldsläge, men detta har uteblivit. Socialförvaltningen ser ett fortsatt minskat inflöde, dock med viss utplaning under senare delen av året.

Antal placeringsdygn inom såväl Barn och unga som Vuxna har ökat markant sedan tidigare år. Då volymerna för placeringar är små medför det en stor påverkan redan vid en kortare placering. Under året har Individ- och familjeomsorgen haft flera placeringar vilket tydliggörs i ovan siffror.

¹ Avser enbart missbruk.

Aktualiseringar har ökat något, vilket är utanför förvaltningens påverkan då verksamheten expedierar det som kommer förvaltningen till känna. Socialförvaltningen har arbetat aktivt med att stärka kunskap och kompetens i den egna organisationen vilket kan ses i en minskning av öppnade utredningar inom Barn och unga.

Funktionsnedsättning

Tabell 5.

Insatser enligt LSS	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Boende unga/vuxna LSS	24 ²	22	21
Daglig verksamhet	34 ³	34	32

Gällande bostad med särskild service enligt LSS har behovet av platser ökat gradvis under de senaste åren. I dagsläget är den befintliga gruppboendestaden fullbelagd. Samtidigt förekommer fyra ytterligare beslut som verkställs genom externt köpta platser. Det innebär att förvaltningen saknar fyra boendepplatser. Förvaltningen arbetar med byggnation av ny gruppboendestad som kommer rymma sex lägenheter.

² Varav 4 köpta platser.

³ Varav 4 köpta platser.

4 Ekonomi

4.1 Budget och budgetändringar

Tabell 6.

Verksamhet	Beslut Socialnämnden 2023	Lönekompensation	Statsbidrag	Aktuell budget
Totalt SN	205,6	3,9	5,5	215,0
Totalt				215,0

Belopp är i mnkr.

Lönekompensation

Den ingående budgeten uppgick till 205,6 mnkr. Sedan dess har förvaltningen blivit kompenserad med 3,9 mnkr för ökade lönekostnader i samband med lönerevisionen.

Statsbidrag

Kommunfullmäktige beviljade Socialnämnden budgettillskott för erhållet statsbidrag om 5,5 mnkr i oktober 2023. Dessa var ej ramhöjande.

4.2 Resultat, övergripande

Tabell 7.

	Helår 2023			Helår 2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Intäkter:				
Taxor och avgifter	9,7	9,1	0,6	8,7
Bostads- och lokalokalyror	3,3	3,8	-0,5	4,2
Bidrag	25,3	27,5	-2,2	32,0
Försäljning	1,1	0,7	0,4	1,5
Summa intäkter	39,4	41,1	-1,7	46,4
Kostnader:				
Bidrag	-10,0	-12,3	2,3	-12,3
Köpt verksamhet	-31,1	-27,3	-3,8	-23,8
Personal	-170,3	-175,0	4,7	-158,8
Lokaler	-13,3	-13,7	0,4	-12,8
Övriga kostnader	-25,9	-27,0	1,1	-23,7
Kapitalkostnader	-1,2	-0,8	-0,4	-0,9
Generella stb	0,6		0,6	
Summa kostnader	-251,2	-256,1	4,9	-232,3
Nettokostnad				-185,9
Budgetram				194,1
Resultat	-211,8	-215,0	3,2	8,2

Belopp är i mnkr.

Resultatet för 2023 blev ett överskott på 3,2 mnkr.

Nettokostnaden blev 25,9 mnkr högre än föregående år, vilket är en ökning med 14%.

Nettokostnadsökningen avser främst reducerade intäkter för bostads- och lokalhyror, reducerade

intäkter i form av bidrag samt ökade kostnader för köpt verksamhet, personalkostnader, lokalkostnader och övriga kostnader. Hög inflation under året har påverkat en del av kostnaderna. Även ökning av kapitalkostnader bidrar till nettokostnadsökningen.

Intäkterna är 7 mnkr lägre än 2022, vilket är en reduktion med 15%. Reduktionen härrör främst till minskade intäkter på bostads- och lokalhyror. Sociala hyreskontrakt har reducerats till följd av uppsagda lägenheter då behovet minskat. Reducerade intäkter utifrån bidrag avser minskad intäkt i form av assistansersättning från Försäkringskassan till följd av färre andel brukare.

Även minskade intäkter för driftsbidrag mellan åren förklarar nämndens intäktsreduktion. Minskade intäkter leder i vissa fall till reducerade kostnader på sikt, där nettoeffekten blir positiv. Exempelvis har kommunen av sagt sig bostäder, vilket innebär minskad intäkt för hyror samtidigt som det innebär en minskad kostnad för hyror och eventuella renoveringskostnader.

Mot budget visar intäkterna en negativ avvikelse om -1,7 mnkr. Detta beror på färre sociala bostadskontrakt under året och färre brukare som kommunen får ersättning för från Försäkringskassan. Dock ses mer intäkter på taxor och avgifter och försäljning av verksamhet. Försäljning avser assistanstimmar och internfakturering av bemanningsenhetens tjänster.

Socialnämndens bruttokostnader blev 18,9 mnkr högre jämfört med 2022, vilket är en ökning med 8,1%. Ökningen avser i huvudsak kostnader för köpta placeringar och personalkostnader. Köpta placeringar har ökat med 7,3 mnkr jämfört med 2022. Ökade kostnader förekommer till följd av nytillkomna köpta placeringar samt mer kostsamma alternativ. Enheten myndighet barn och unga återsöker 0,7 mnkr av placeringskostnader 2023. Även kostnaden för köpta placeringar för boende enligt LSS och korttidsvistelse har ökat mellan åren.

Personalkostnaderna ökade med 11,5 mnkr jämfört med 2022, vilket är en ökning med 7,2 %. Av kostnadsökningen avser 3,9 mnkr årets lönerörelse, vilket socialnämnden erhållit utökad budget för. Ökad PO (sociala avgifter) mellan åren påverkar personalkostnadsökningen markant. PO år 2022 var 39,75%, jämfört med PO år 2023 som är 44,53%. Anledningen till höjningen är dels höjda premier i det nya pensionsavtalet som ska tillämpas från och med 1 januari 2023, dels kraftigt ökat prisbasbelopp och andra faktorer som leder till högre kostnader för den förmånsbestämda pensionen.

Kostanden för bidrag har däremot reducerats med 2,3 mnkr jämfört med 2022, vilket beror på minskat antal brukare med assistansersättning från Försäkringskassan där kommunen betalar de första 20 timmarna. Även reducerade kostnader för ekonomiskt bistånd påverkar resultatet.

Övriga kostnader är 2,2 mnkr högre än 2022, vilket är en ökning med 9,3%. Generellt har inflationstakten under året varit 9%. Ökningen avser i huvudsak skyddsutrustning, förbrukningsmaterial, reparationer och underhåll, viten, städ- och renhållningstjänster samt licenser jämfört med 2022. Kostnadsökningen härrör till inflation i viss grad. Viten på grund av på ej verkställda beslut beror exempelvis på avsaknad av boendeplatser.

Kapitalkostnader är 0,3 mnkr högre än 2022. Orsak till detta är högre internränta mellan åren.

Nämnden har 4,9 mnkr lägre kostnader än budgeterat. Detta beror främst på personalkostnader genom vakanser och reducerade bidragskostnader. Socialnämnden har haft vakanser främst inom individ- och familjeomsorgen, hemtjänsten samt hemsjukvården. Även ändrade förutsättningar

under året inom funktionsnedsättning påverkar personalkostnaderna. Vakanserna beror på olika orsaker, så som föräldraledighet, sjukskrivningar samt att medarbetare som i grunden har 100% tjänstgöringsgrad valt att gå ned i grad. I vissa fall har man valt att inte tillsätta och i andra fall har det varit svårigheter att rekrytera.

Lokalkostnader är 0,3 mnkr lägre än budgeterat, vilket härrör till färre sociala bostadskontrakt.

Mot budget visar övriga kostnader en positiv avvikelse om 1,1 mnkr. Detta beror på att hela ramhöjningen av statsbidrag budgeterades som övriga kostnader när bidraget utbetalades i oktober 2023. Hela avvikelsen beror på statsbidraget som inte har nyttjats till fullo. En förklaring till att inte hela statsbidraget har nyttjats är att nämnden inte kan påta sig kostnader som fortsätter följande år.

Mot budget visar kapitalkostnader en negativ avvikelse om 0,4 mnkr. Detta härrör sig till eftersläp av teknisk justering. Denna blir kompenserad under 2024.

4.3 Resultat per verksamhet

Tabell 8.

Verksamhet	Helår 2023			Helår 2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Äldreomsorg	-112,0	-114,1	2,1	-101,5
Funktionsnedsättning	-44,2	-45,1	0,9	-41,0
Individ- och familjeomsorg	-47,2	-47,5	0,3	-38,6
Flykting	0,8	0,1	0,7	0,5
Sos chef/utv chef	-8,3	-7,5	-0,8	-4,4
Nämnd	-0,9	-0,9	0	-0,9
Totalt	-211,8	-215,0	3,2	-185,9

Belopp är i mnkr.

Tabellen ovan visar i tur och ordning årets utfall, budget samt budgetavvikelsen dem emellan. Sista kolumnen visar den totala nettokostnaden föregående år.

Äldreomsorgen

Under äldreomsorgen budgeteras demensenheten, somatiska enheten, korttidsenheten, hemtjänsten, hemsjukvården, bemanningsenheten och administrationsenheten. Resultat för äldreomsorgen är ett överskott på 2,1 mnkr. Budgetöverskottet härrör sig till vakanser inom hemtjänst, hemsjukvård och administration samt intäkter.

Behovet hos brukarna inom hemtjänsten har reducerats under året, vilket medfört att alla sjukluckor inte har behövt ersättas. Hemtjänsten redovisar fler brukare jämfört med 2022, men med färre insatser. Inom hemsjukvården beror budgetöverskottet på vakanser till följd av svårigheter att rekrytera.

Äldreomsorgen har ökade intäkter för taxor och avgifter under året. Intäkter för statsbidrag budgeteras hos socialchef och fördelas ut i driftredovisningen när de används. Äldreomsorgen har haft kostnader som täckts med statsbidrag om 3,9 mnkr och således fått detta som intäkt. Statsbidrag som används under året består bland annat av god och nära vård, vars syfte är att säkerhetsställa en god vård och omsorg av äldre personer. Statsbidraget äldreomsorgslyftet har

används till att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid. Statsbidraget minska andel timanställda, syftar till att ge kommunerna incitament att minska andelen timanställningar för att stärka kvalitet och öka tryggheten inom äldreomsorgen. Även bidrag för hälsosamtal med äldre har använts i verksamheten, vilket är avsett för äldre utan etablerade kontakter som kan fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet.

Demensenheten, somatiska enheten samt korttidsenheten redovisar ett underskott. Anledning till detta är ökad vårdtyngd, samt överbeläggningar på korttidsenheten vilket ökat behovet av extra personal.

Vidare har ökade kostnader för 11 timmars dygnsvila som blev lagkrav från 1 oktober 2023 påverkat enheterna inom äldreomsorgen. För somatiska enheten inklusive korttidsenheten har enhetscheferna gjort beräkning att kostnaderna motsvarar cirka 1,5 årsarbetare. Ungefär detsamma presenteras på demensenheten.

Budgetunderskott på övriga kostnader avser sjukvårdsartiklar, förbrukningsmaterial, skyddsmaterial samt larmkostnader till följd av utökad rondering. Mycket av ovannämnt är inflationsbaserat.

Funktionsnedsättning

Under funktionsnedsättning budgeteras bostad med särskild service i form av gruppboende och serviceboende, personlig assistans, daglig verksamhet, ledsagarservice, avlösarservice, kontaktperson, korttidsvistelse och korttidstillsyn.

Verksamheten redovisar 2023 ett överskott på 0,9 mnkr. Budgetöverskottet härrör sig till olika faktorer. Bland annat på grund av att antal brukare med assistansersättning från Försäkringskassan har minskat, vilket medför att även kommunens betalningsansvar för de första 20 timmarna minskat. Ytterligare orsak beror på reducerade kostnader för extern personlig assistans samt personalkostnader till följd av ändrade beslut och avslutade insatser. Reducerade kostnader för ledsagarservice och kontaktperson beror på flytt till andra kommuner samt svårigheter att rekrytera. Funktionsnedsättning har ökade kostnader för köpta placeringar för korttidsvistelse och bostad med särskild service enligt LSS.

I dagsläget betalar kommunen de första 20 timmarna av Försäkringskassans beslut om assistansersättning för totalt 17 brukare. Av dessa har 15 brukare externa utförare, samt 2 kommunen som utförare. När kommunen utför insatsen får kommunen ersättning från Försäkringskassan, för de assistanstimmar som överstiger 20 timmar per vecka. Vid extern utförare får den externa utföraren ersättning från kommunen och Försäkringskassan. Dock betalar kommunen samtliga sjuklöner. Kommunen har betalat 0,4 mnkr i sjuklöner under året.

Brukare kan även beviljas personlig assistans enligt LSS från kommunen. I dessa fall betalar kommunen för samtliga beviljade assistanstimmar, således inte endast för de första 20 timmarna. I dagsläget har kommunen 2 brukare med kommunalt beslutad personlig assistans, varav båda har externa utförare, vilket innebär att kommunen betalar de externa utförarna i sin helhet.

Daglig verksamhet har haft kostnader för habiliteringsersättning som täckts med statsbidrag 0,3 mnkr och således fått detta som intäkt.

Individ- och familjeomsorgen

Under individ- och familjeomsorgen budgeteras myndighet vuxna, myndighet barn och unga, resursenheten och arbetsmarknadsenheten.

Verksamheten redovisar 2023 ett överskott på 1,0 mnkr. Budgetöverskottet härleds till reducerade kostnader inom försörjningsstöd, personalkostnader på grund av vakanta tjänster inom alla individ och familjeomsorgens verksamheter och lokalkostnader. Vakanserna beror på olika orsaker, så som föräldraledighet, sjukskrivningar samt att medarbetare som i grunden har 100% tjänstgöringsgrad valt att gå ned i grad. I vissa fall har man valt att inte tillsätta och i andra fall har det varit svårigheter att rekrytera.

Hushåll som uppbär försörjningsstöd i snitt per månad är 34 hushåll 2023, jämfört med 52 hushåll 2022. Intäkter och kostnader på sociala hyreskontrakt har reducerats till följd av uppsagda lägenheter då behovet minskat. Samtliga har löst sin boendesituation på ett varaktigt sätt genom ett förstahandskontrakt.

Ökade kostnader förekommer till följd av köpta placeringar för vuxna (missbruksvård och socialpsykiatriskt boende) samt för barn och unga på institution samt i familjehem. Enheten myndighet barn och unga återsöker 0,7 mnkr av placeringskostnader 2023.

Budgetunderskott övriga kostnader IFO härrör sig i huvudsak till lägenhetsbeståndet i form av återställningsarbete efter skador i boenden, städkostnader efter flytt, elkostnader, trädgårdsarbete och dylikt. Då utflyttning har ökat markant under 2023 har det inneburit ökade kostnader. Då kommunen är förstahandskontraktsinnehavare, fakturerar hyresvärden kommunen, som i sin tur skall fakturera den enskilde.

Individ- och familjeomsorgen har haft kostnader som täckts med statsbidrag om 1,0 mnkr och således fått detta som intäkt. Statsbidragen som nyttjats avser bland annat bostad först, subventioner för familjehemsplaceringar och helhetslyftet.

Socialchef och utvecklingsenheten

Under socialchef och utvecklingsenheten budgeteras utvecklingsledare, nämndsekreterare, systemförvaltare, MAS, administratörer, verksamhetschefer, utvecklingschef och socialchef.

Enheten redovisar ett underskott om -0,8 mnkr, och avviker stort mot tidigare prognos. Underskottet härleds till statsbidrag som budgeterats här. När statsbidraget nyttjats av verksamheten har intäkten flyttats till den. Däremot har budgeten inte justerats. Det innebär att motsvarande överskott på intäktssidan finns på verksamhetens resultat.

Utvecklingsenheten har haft vakanser under året, men är fulltaligt vid årets slut.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar inga budgetavvikelser för 2023.

4.4 Prognoserna under året, samt eventuella åtgärder

Tabell 9.

	februari	april	augusti	oktober
Prognos för helårsresultatet	2,2	0,8	5,5	11,2

Belopp är i mnkr

Avvikelse från tidigare prognoser beror på olika faktorer. Dels ändrade beslut och avslutade ärenden inom funktionsnedsättning som påverkar både intäkter och kostnader under året. Dels vakanta tjänster inom individ- och familjeomsorgen, administration och äldreomsorgen då tjänster ej kunnat ersättas på grund av svårigheter att rekrytera.

Orsak till differens mellan prognos i oktober och resultat i december förklaras av att det redovisningstekniskt har prognostiserats för mycket intäkt av statsbidrag i oktober. Även otydliga och ändrade restriktioner från utbetalande myndighet har påverkat prognosarbetet. Återbetalning av statsbidrag blev även större än förväntat, vilket påverkar resultatet. Socialnämnden har infört ändrade rutiner för hantering av statsbidrag i förvaltningen inför 2024.

Lagkrav från 1 oktober 2023 gällande 11 timmars dygnsvila påverkar prognos från oktober till december mer än tidigare prognostiserat.

4.5 Investeringar

Tabell 10.

Verksamhet/område	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Socialnämnden	-1,6	-1,7	0,1

Belopp är i mnkr

Socialnämnden har fått -1,7 mnkr till investeringar för 2023. Av total investeringsram har -1,6 mnkr nyttjats.

5 Medarbetare

5.1 Personalstatistik

Tabell 11.

	Helår 2023			Helår 2022		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	214	45	259	204	43	247
Andel tillsvidareanställda (%)	83%	17%	100,00%	83%	17%	100,00%
Antal visstidsanställda	24	11	35	23	9	32
Andel visstidsanställda (%)	69%	31%	100,00%	72%	28%	100,00%
Antal timavlönade (timmar)	40894	22871	63765	42222	18596	60818
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	2699	703	3402	2760	991	3751
Andel tillsvidare m. heltid (%)	86%	89%	87%	90%	88%	89%
Sjukfrånvaro (%)	11%	4%	9%	11%	6%	10%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	42%	18%	40%	31%	18%	29%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	8%	4%	6%	8%	6%	7%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	10%	4%	9%	10%	5%	9%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	12%	4%	11%	12%	10%	12%

Antal tillsvidareanställda har ökat jämfört med föregående år, samtidigt som andelen tillsvidareanställda som arbetar heltid har minskat något. Ingen större förändring ses bland visstidsanställningar, medan antalet utförda timmar av timavlönade har ökat. Övertid har minskat, vilket förklaras av att Äldreomsorgen under föregående år drabbades av utbrott av covidsmitta.

Sjukfrånvaron har minskat utifrån samtliga parametrar, med undantag för långtidssjukfrånvaron som har ökat. Långtidssjukfrånvaron upptar en stor del av den totala sjukfrånvaron, och enheter med få medarbetare påverkas starkt av långtidssjukfrånvaron.

5.2 Kompetensförsörjning

Socialförvaltningen kan konstatera att kompetensförsörjning är och fortsatt kommer vara en huvudfråga. Antalet kommuninvånare växer, men framför allt ökar antalet äldre som behöver mer avancerad vård i hemmet. Detta ställer högre krav på förvaltningen, dels beträffande utökad behov av personal, men även personal med särskild kompetens. Förvaltningen har, precis som andra kommuner, svårt att tillsätta tjänster i den grad som krävs för att möta brukarnas behov. Undersköterskor, sjuksköterskor, rehabpersonal, personliga assistenter samt socionomer utgör professioner som är svårrekryterade. För att tillskansa sig personal samverkar förvaltningen med olika lärosäten. Förvaltningen har ingått ett samarbete med Boråsregionen och Högskolan Borås för att ta fram adekvata utbildningar, däribland socionomutbildning.

Den 1 juli 2023 blev undersköterska en skyddad yrkestitel. I och med förvaltningens utmaningar beträffande mer avancerad vård i hemmet har arbete påbörjats med att differentiera och precisera de olika professionerna inom verksamheterna. På detta sätt kan förvaltningen ta tillvara kunskapen inom yrkesområdena och säkerställa att insatser delegeras till rätt profession, samtidigt som nya arbetsmöjligheter skapas.

Utifrån kompetensförsörjning behöver verksamheterna arbeta tillsammans för att använda de befintliga resurserna på ett kostnadseffektivt och kvalitetssäkrat sätt. Förvaltningen har inlett arbetet genom att utbilda samtliga chefer inom Äldreomsorgen och Funktionsnedsättning i

bemanningsakademi och bemanningsekonomi. Under 2024 påbörjas arbetet med gemensam bemanning vilket innebär att medarbetarna ska kunna arbeta där behov föreligger.

Möjligheten att erbjuda medarbetarna utbildning är en viktig fråga kopplat till förvaltningens ansvar att kunna möta brukarnas allt mer avancerade vårdbehov, vilket kräver att medarbetarna får adekvat kompetensstärkning. Förvaltningen tillvaratar möjligheten till att utbilda personal genom att bevaka och söka statsbidrag. Under 2023 har förvaltningen haft möjlighet att anställa en huvudhandledare för undersköterskor. Huvudhandledaren har inom ramen för sitt uppdrag utbildat 15 handledare enligt Vård- och omsorgscollege mål, vilka i sin tur handlett både studenter och ny personal i verksamheterna. Genom statsbidrag har även huvudhandledaren kunnat samordna vidareutbildning för personal som på så vis utbildat sig till undersköterskor, specialistundersköterskor, handledare samt språkombud. Workshops har även anordnats för verksamheterna i syfte att kompetensutveckla och säkra den vård som utförs.

5.3 Mångfald och jämställdhet

Mångfald och jämställdhet utgör en viktig fråga för Socialförvaltningens arbete. Förvaltningen berör och bevakar området mångfald och jämställdhet inom samtliga verksamheter. Utifrån 2023 års verksamhetsplan förekommer dock inga mål kopplade till aktiviteten varpå det är svårt att följa upp det arbete som bedrivits.

Inför lönerrevisionen har HR sett över löneutvecklingen ur ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv. Inom Socialförvaltningen har inte några oskäligen löneskillnader upptäckts i samband med översynen.

I årsrapport från 2022 framgår att Socialförvaltningen ska arbeta för kompetensbaserad rekrytering. Som ett led i detta arbete har förvaltningen under våren 2023 bland annat använt sig av kapacitets- och personlighetstester vid flertalet rekryteringar. Förvaltningen har därutöver utfört en anonymiserad rekryteringsprocess där namn, kön, ålder och adress ej framgått för rekryterande chef.

5.4 Arbetsmiljö och hälsa

Att känna delaktighet är en viktig förutsättning för en god arbetsmiljö. Utifrån resultaten i medarbetarenkäterna och dialogerna på APT har det framgått att förvaltningsledningen behöver arbeta med att öka transparensen genom tydligare kommunikation och ökad närvaro i verksamheterna. Under våren har förvaltningsledningen bjudit in samtliga medarbetare till dialog under gemensamma frukostar. Där framkom många goda förslag för att öka transparensen och i förlängningen delaktigheten. Som ett resultat av detta har förvaltningen under hösten börjat publicera samtliga protokoll från förvaltningens ledningsgrupp i syfte att alla medarbetare ska kunna ta del av och få en ökad insyn i beslutsprocesserna.

Vidare har förvaltningen arbetat för ett nära ledarskap genom att bland annat säkerställa att varje chef har ett rimligt antal medarbetare. Exempelvis har hemtjänstens verksamhet med sina cirka 50 medarbetare utökad från en till två enhetschefer. Det nära ledarskapet skapar förutsättningar för varje chef att få en god kunskap om sin verksamhet för att kunna möta verksamhetens behov och göra adekvata avvägningar beträffande bemanning, kompetenshöjning och utveckling.

Lokalerna behöver inom vissa av förvaltningens verksamheter förbättras då de ej är ändamålsenliga för verksamheternas behov. Medarbetarna beskriver problematik utifrån dålig ventilation, trångboddhet, för hög eller låg temperatur. Kommunens lokal resursplan har under året reviderats, där förvaltningen lyft och prioriterat behov av nya och ändamålsenliga lokaler.

6 Årets verksamhet i övrigt

6.1 Boråsregionens gemensamma avfallsplan

Avfallsplanen är gemensam för Boråsregionen som består av åtta kommuner: Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Syftet med den regionala avfallsplanen är att tillsammans över kommungränserna verka för att förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region. Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden med totalt 16 mål som ska uppnås till år 2030. Avfallsplanens målområden och mål berör flera olika delar av kommunens verksamheter, näringslivet samt kommuninvånarna.

Kommunstyrelsen beslutade den 30 augusti 2022 vilka nämnder som är huvudansvariga och delaktiga för att nå målen i avfallsplanen.

Socialnämnden är huvudansvariga för följande delmål i avfallsplanen:

- Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som återbrukat ska öka jämfört med år 2022.
- Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning av produkter.

Socialförvaltningen tillsammans med Samhällsbyggnadsförvaltningen har genom en arbetsgrupp sammanträtt för att identifiera vilka aktiviteter förvaltningarna kan genomföra för att uppnå målen i avfallsplanen. Socialförvaltningen har av Kommunstyrelsen fått uppdrag att starta återbruksverksamhet i Bollebygd som skulle vara i drift innan årets slut 2023. Till följd av handläggningstid för bygglov kommer verksamheten att startas tidigast i mitten på januari 2024. Verksamheten kommer bedrivas av daglig verksamhet där även AME kommer kopplas på i senare skede.

Socialförvaltningen ser inom ramen för återbruksverksamheten över möjligheten att införa en intern annonsmarknad för återbruk av kontorsmöbler. Vidare ses strukturen för en arbetshub över beträffande inköp och transporter, som isåfall också skulle bedrivas genom daglig verksamhet samt AME. Genom att samordna transporter samt skapa en cirkularitet av kommunens inventarier kan miljöpåverkan minska.

Socialnämnden är delaktiga i följande delmål i avfallsplanen:

- Matsvinnet ska minska till 35g/portion i kommunens verksamheter.
- Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.
- Livslängden på arbetskläder i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.
- Invånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan ska öka jämfört med år 2023.
- Alla kommunala verksamheter ska ha möjlighet att enkelt och nära sortera ut sitt avfall.
- Nedskräpning ska minska med 50% jämfört med år 2022.

Beträffande delmålen i avfallsplanen har Socialförvaltningen utnämnt en kontaktperson gentemot övriga ansvariga förvaltningar. Förvaltningen har vidare gjort ett omtag kring den miljögrupp som ansvarar för dessa typer av frågor på strategisk nivå.

Gällande delmål ”konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022” har Boråsregionen hållit workshop för att ta fram en gemensam lista för kommunerna med förslag på engångsartiklar som ingår i den gemensamma avfallsplanen. Socialförvaltningens kontaktperson deltog vid workshopen.

6.2 Utredningen ny äldreomsorgslag med förordning

Den 28 juni 2022 publicerades utredningen om ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (SOU 2022:41). Utredningen lämnade bland annat förslag om en ny äldreomsorgslag som ska komplettera socialtjänstlagen. Inom ramen för den nya äldreomsorgslagen ska äldre kunna få samma kvalitet i sina insatser oaktat vilken kommun de tillhör. Utredningen tar även avstamp i ett mer hälsofrämjande, förebyggande och personcentrerat arbetssätt. Vidare föreslår utredningen hur hälso- och sjukvårdslagstiftningen kan förstärkas så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får kommunal hälso- och sjukvård, däribland personer som har stöd och hjälp från äldreomsorgen.

Socialförvaltningen följer regelbundet uppdateringar i frågan. I dagsläget är det oklart om och när den nya lagen träder i kraft. Vilka konkreta förändringar en eventuell ny äldreomsorgslag innebär för Socialförvaltningen kan först utläsas när regeringen har lämnat en lagrådsremiss samt proposition, vilket i dagsläget inte går att utläsa när det kan komma att ske.

6.3 Ny socialtjänstlag

År 2020 föreslogs en ny socialtjänstlag genom Socialdepartementets utredning Framtidens socialtjänst (SOU 2020:47). Utredningens större förslag handlar om förebyggande och lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning.

Socialförvaltningen följer regelbundet uppdateringar i frågan för att vara förberedda inför en eventuell ny lag som troligen kan komma att påverka förvaltningen i stort. I dagsläget är det oklart när den nya lagen träder i kraft. Utifrån de senaste uppgifterna går det emellertid att utläsa att nytt lagförslag ska presenteras under år 2024.

6.4 Millennium (tidigare FVM)

Bollebygds kommun samarbetar med länets samtliga kommuner och Västra Götalandsregionen (VGR) i programmet Millennium (tidigare Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM) med syftet att skapa en modern och tillgänglig vårdinformationsmiljö. Kommunernas deltagande i Millennium är villkorat med att en central kommungemensam samordningsstruktur etableras. Strukturen med tillhörande arbetssätt samordnas av VästKom, men varje kommun ansvarar för att upprätta ett eget lokalt införande projekt. Socialförvaltningen har rekryterat en projektledare som kommer ansvara för implementering och utbildning av Millennium från och med augusti 2023 till och med december 2024.

6.5 Tillitsbaserat arbetssätt i hemtjänsten

Genom motion beviljad i kommunfullmäktige den 5 maj 2022 fick Socialnämnden uppdrag att vidta de åtgärder och insatser som behövs för att på sikt gå ifrån minutstyrning till ett mer tillitsbaserat arbetssätt i hemtjänsten.

Som ett led i att fullfölja uppdraget har Socialförvaltningen samarbetat med en forskare från

Stockholms universitet. Forskaren har under 2023 genomfört intervjuer med olika nyckelpersoner inom förvaltningen för att kartlägga hemtjänstens verksamhet. Forskarens resultat presenterades under hösten 2023. Socialförvaltningen ska omhänderta resultatet och arbeta vidare med frågan under nästkommande år.

6.6 Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten

Den 1 juli 2022 trädde bestämmelserna om fast omsorgskontakt i kraft (3 kap. 3 d § SoL). Syftet med fast omsorgskontakt är att tillgodose den enskildes behov av kontinuitet, trygghet, individanpassad omsorg och samordning för de som har hemtjänst.

Endast den som är undersköterska får bli fast omsorgskontakt. Den 1 juli 2023 blev undersköterska en skyddad yrkestitel vilket innebär krav på yrkesbevis utfärdat av Socialstyrelsen (3 kap 3 § SoL och 4 kap. 5a § PSL). Personal som redan är anställda som undersköterskor kommer få använda sin titel utan yrkesbevis fram till 30 juni 2033, enligt gällande övergångsregler (Lag om ändring i patientsäkerhetslagen 2010:659). Personal som däremot anställs efter den 30 juni 2023 måste inkomma med yrkesbevis utfärdat av Socialstyrelsen för att få använda titeln undersköterska.

Inom Socialförvaltningen har hemtjänsten sedan tidigare arbetat med kontaktmannaskap, något som är vedertaget inom äldreomsorg sedan många år tillbaka. Det innebär att brukare i hemtjänsten har en kontaktperson som bär det övergripande ansvaret vad avser upprättande av genomförandeplan och planering av insatser. Implementering av fast omsorgskontakt har genomförts inom hemtjänsten, där kontaktpersonerna blivit fast omsorgskontakt. Vidare har uppdragsbeskrivning och rutin gällande fast omsorgskontakt upprättats och fastställts under året.

6.7 Andra händelser av vikt

Socialförvaltningen har sedan föregående års organisationsförändringar arbetat för att skapa struktur i de processer som pågår. Som ett led i detta har en Utvecklingsenheten skapats, vilken utgör en stödfunktion i frågor som berör kvalitet och utveckling. Utvecklingsenheten driver flertalet av förvaltningens utvecklingsprocesser, i samverkan med förvaltningsledningen och enheterna.

Under hösten invigdes Familjecentralen i Bollebygd. På Familjecentralen samordnar Bollebygds kommun, Närhälsan och Västra Götalandsregionen sina resurser under ett och samma tak där personal finns representerade från socialtjänst, skola, barnavårdscentralen och mödrahälsovården. Familjecentralen är en mötesplats för blivande föräldrar samt barn och deras föräldrar. Familjecentralens syfte är att i samverkan minska fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn, ojämlikheten i hälsa bland barn samt risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid.

Förvaltningen har under året påbörjat ett projekt för uppsökande verksamhet för målgruppen över 80 år. Syftet var att komma i kontakt med personer som har fyllt 80 år och som ej har insatser i förebyggande syfte. Genom uppsökande insatser fick målgruppen information om träffpunkten samt de biståndsinsatser som kan sökas vid behov. Förvaltningen har under senare del av året identifierat ett ökat intresse där fler invånare återkommer efter en första uppsökande kontakt.

Socialförvaltningen har under hösten startat ett Förebyggande Team, vilket utgör ett samarbete mellan Bollebygds kommun och Närhälsan Bollebygd. Teamet består av biståndshandläggare, arbetsterapeut och sjuksköterska. Teamet vänder sig till äldre utan insatser och erbjuder hälsofrämjande stöd och behandling för att bibehålla god hälsa och öka möjligheterna att bo kvar hemma. Teamet är till för att tidigt upptäcka en persons behov av stöd i hemmet, erbjuda tidiga insatser och minska risken för akuta sjukhusbesök.

I maj 2023 anordnades en Äldremässa på Bollegården, med totalt 28 utställare och uppskattningsvis 200-250 besökare. Mässan syftade till att visa upp de tjänster, varor och aktiviteter som erbjuds till målgruppen äldre i kommunen. Ett mål med mässan är att den ska bidra till att främja hälsa och förebygga ofrivillig ensamhet bland målgruppen. Årets äldremässa hade dessutom fokus på den digitala transformationen.

Vidare har kommunen, regionen och studieförbundet vuxenskolan under juni erbjudit kostnadsfri workshop till målgruppen äldre i syfte att öka de digitala kunskaperna. Workshopen fokuserade på att använda digitala tjänster såsom 1177, bank-id, Kivra, Swish och Easypark.

Under 2022 påbörjades projektet Bostad Först inom Socialnämnden i syfte att implementera och skapa en modell för att minska bostadslöshet och social stigmatisering. Detta projekt har fortsatt under 2023 med stöd av statsbidrag. Medel har även sökts för 2024. Projektet planeras fortgå även under 2025 då medel förväntas utlysas.

Under 2022 genomfördes en extern genomlysning av Funktionsnedsättningsområdet. Utifrån genomlysningen upprättades en handlingsplan som verksamheten arbetat vidare med under 2023. Huvudsakligen har verksamheten arbetat med att utveckla enheterna för att möta dagens behov beträffande lagstiftning, förändrat levnadsmönster och personal. Verksamheten har även fortsatt se över organisationens uppbyggnad för att skapa en brukarorienterad organisation som är präglad av kvalitet och engagemang. Arbetet kommer fortgå under 2024.

Funktionsnedsättningsområdet har under innevarande år samarbetat med konsultbolag samt Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppstartsprocessen inför att bygga en ny gruppbostad för vuxna enligt LSS. Arbetet har gått enligt plan och gruppbostraden planeras vara redo för inflytt år 2025.

Utifrån motion beslutade Kommunfullmäktige den 21 september 2023 att personal som arbetar brukarnära inom vård och omsorg ska erbjudas arbetsskor från år 2024. Socialförvaltningen har under hösten inrättat en arbetsgrupp för införandet av arbetsskor. Arbetsgruppen har bland annat genomfört en pilot där drygt 10% av de berörda medarbetarna fått testa, skatta och gemensamt välja ut de arbetsskor som ska ingå i urvalet. Detta resulterade i ett urval av tre inomhusskor samt tre utomhusskor. Arbetsgruppen har vidare arbetat med omvärldsbevakning och framtagande av rutiner. Medarbetarna kommer under januari 2024 få prova ut skor inför beställning.

7 Internkontroll

Nedan internkontrollplan beslutades av nämnden att gälla för 2023.

Tabell 12.

Nr	Process rutin/system	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod
1	Kompetensförsörjning	Andel rekryteringar som avslutas pga. att det saknas rätt kompetens bland sökande.	Förvaltningschef	Gå igenom vilka annonser som avslutats pga. av att det inte funnits rätt sökande.
2	Dokumentation	Följer dokumentationen HSL-lagstiftningen	MAS/MAR	Stickprov
3	Förändrad lagstiftning	Följa upp om det finns en upprättad implementeringsplan utifrån ny lagstiftning.	Verksamhetschefer	Införa implementeringsplaner under 2023 utifrån kommande förändring i lagstiftningarna
4	Samverkan med vårdgrannar	Avvikelser i vårdssamverkan	MAS/MAR	Uppföljning och analys på lokal vårdssamverkansgrupp

1. Kompetensförsörjning

Tabell 13.

Verksamhet	Antal annonser	Antal sökta tjänster	Antal tjänster som ej tillsatts pga att det saknats rätt sökande
Äldreomsorgen	33	40	9
IFO/FN	21	16	5
Stab	9	9	0
Totalt	63	65	14

Förvaltningen kan konstatera att av de 65 tjänster som har utannonserats under året, har enbart 14 ej tillsatts. De tjänster som ej tillsatts avser främst vård- och omsorgspersonal. Utöver ovannämnda rekryteringar har Bemanningenheten annonserat för sommarvikarier. Detta har utförts genom en annons som uppdaterats löpande. Annonsen avsåg 88 tjänster, vilket beräknades utgöra det antal vikarier som krävdes för att ersätta sommarens semesterfrånvaro. Bemanningenheten rekryterade totalt 94 medarbetare, varav överanställning om 6 medarbetare ersatte ordinarie tjänster i verksamheterna.

2. Dokumentation

Granskning av dokumentation har utförts av 20 patientjournaler från hemsjukvården tillsammans med Närhälsan Bollebygd, utifrån vilka följande framkommit:

- *Granskning:* Årskontroller är utförda av läkare samt sjuksköterska från hemsjukvården och dokumentationen följer varandra i båda systemen.
Resultat: Vid granskning framgår att årskontroller utförs till 100% och följsamheten är mycket bra i hemsjukvårdens dokumentation.

- *Granskning:* Begränsningsåtgärder diskuteras i relevans till hälsotillståndet med patient och anhöriga. Begränsningsåtgärder har tagits upp tillsammans med patient och anhöriga i de fall det är relevant för hälsotillståndet. Det kan exempelvis vara att personal inte ska starta hjärt- och lungräddning vid hjärtstopp, endast skickas in till sjukhus vid specifika händelser, beslut om palliativ vård där all behandling är avslutad och endast symtomlindring görs.
Resultat: God följsamhet ses i granskningen.
- *Granskning:* Att läkemedelslistan stämmer med ordinationer, styrka, tidpunkt, ordinationsorsak. Läkemedelslistan är läkarens ansvar på Närhälsan.
Resultat: Det finns några detaljer att rätta till på listorna, särskilt i Pascal, för att underlätta och förtydliga för sjuksköterskor och omvårdnadspersonal.

Vidare har MAS utfört stickprov i HSL-journalen Procapita i syfte att kontrollera huruvida legitimerad personal följer HSL-lagstiftningen. Följande framgår av stickproven:

- Dokumentation har vid alla stickprov förts kring läkemedelsgenomgång vid årsbesök av läkare.
- Dokumentation har vid alla stickprov förts angående brytpunktsamtal vid palliativa ordinationer.
- Vid granskning och stickprov av dokumentationen i HSL-journalen framgår att hälso- och sjukvårdslagstiftningen följs mycket bra.

3. Förändrad lagstiftning

Framöver väntas flera stora förändringar gällande den lagstiftning som berör verksamheterna. För att kunna möta såväl större som mindre förändringar har förvaltningen under 2023 upprättat en rutin som säkerställer såväl omvärldsbevakning samt tillvägagångssätt vid implementering av ny och förändrad lagstiftning.

4. Samverkan med vårdgrannar

MedControl är det gemensamma IT- systemet inom Västra Götaland för hantering av avvikelser i vårdsamverkan. Effektiv avvikelshantering syftar till att öka patientsäkerheten genom att identifiera och förbättra eventuella brister i följsamheten till ingångna avtal och överenskommelser samt i processer där Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen samverkar.

Totalt har 48 avvikelser i vårdsamverkan mellan regionen och Socialförvaltningen upprättats under 2023.

- 7 avvikelser har inkommit från annan instans till hemsjukvården, varav två kommer från Närhälsan Bollebygd och övriga från SÄS.
- 40 avvikelser har upprättats av Socialförvaltningen varav 5 riktar sig till Närhälsan Bollebygd och 35 riktar sig till SÄS. Hemsjukvården har upprättat 37 av dessa och biståndshandläggare har upprättat 3.
- 1 avvikelse har inkommit till socialtjänsten från annan instans.

Avvikelserna som upprättats av kommunen har främst handlat om bristande information vid utskrivning, att SÄS inte följer rutin för informationsöverföring, utskrivningshandläggning och

hantering av vårdinformationssystemet SAMSA. Inkomna avvikelser till kommunen handlar bland annat om att patienten inte är bedömd enligt Visam innan ambulans kommer till platsen trots att sjuksköterska varit på plats, kommunen ej tagit agraffer efter operation, hantering av sekretessdokument samt att orosanmälan till socialtjänsten gjordes av vårdcentral i annan kommun i ett system som inte Bollebygds kommun använder sig av.

Avvikelseerna har totalt ökat sedan föregående år från 15 till 48 avvikelser. Legitimerad personal skriver troligen fler avvikelser på de händelser som sker i vårdsamverkan. De flesta avvikelserna skrivs på händelser när patienten kommer hem från SÄS och epikriser, rapporter, ordinationer och läkemedelslistor inte stämmer. Läkemedel skickas inte med, vilket utgör ett merarbete för sjuksköterskan i kommunal primärvård. Det är även en patientsäkerhetsrisk när inte sjukhus utför sitt uppdrag enligt överenskommelse. SÄS menar i uppföljningar av avvikelser att det ofta är hög arbetsbelastning och undermålig följsamhet till rutiner som är det största problemet. I de sju avvikelser som inkommit till Socialförvaltningen ses inget mönster utan är enskilda händelser som tas upp med personalen i verksamheten. Totalt har avvikelserna minskat något under sista delen av 2023 vilket kan ses som en förbättring.

8 Informationssäkerhet och dataskydd

Under 2023 har Socialförvaltningen deltagit i kommunens digitala nanoutbildningar i informationssäkerhet och dataskydd. Nanoutbildningarna har skickats löpande under året till totalt 293 medarbetare och chefer med följande resultat:

Tabell 14.

Enhet	Antal individer	Individer som slutfört alla utbildningar	Individer som inte påbörjat utbildningen	Resultat 1-5
Förvaltningsledningen	4	4	0	5,0
Ledningsgrupp ÅO	7	5	0	4,8
Ledningsgrupp IFO/FN	6	2	1	3,2
Utvecklingsenheten	6	5	0	4,5
Bemanningsenheten	16	10	2	4,2
Hemsjukvården	28	14	4	3,9
Hemtjänsten	49	8	20	2,3
SÄBO demens	33	6	12	2,1
SÄBO somatik	39	8	10	3,0
Korttidenheten	11	1	3	2,7
AME	11	5	3	3,5
Resursenheten	13	8	1	4,1
LSS Personlig assistans	21	5	4	2,7
LSS Särskilt boende	32	3	19	1,9
Myndighet vuxen	8	7	0	4,5
Myndighet barn och unga	9	3	0	3,1
Totalt:	293	94	79	3,5

Av de 293 medarbetare och chefer som deltagit i nanoutbildningarna har 214 stycken påbörjat utbildningen, varav 94 slutfört den. 79 medarbetare har inte påbörjat utbildningen. Inom utförarverksamheterna ses ett lägre deltaganderesultat vilket kan förklaras av att medarbetarna inte har lika stor tillgång till dator i sitt dagliga arbete. Vidare ingår medarbetare som avslutat sina tjänster i statistiken, vilket utgör en förklaring till varför utbildningar inte påbörjats eller avslutats. Socialförvaltningen kommer under 2024 se över tillvägagångssätt för att öka deltagandet.

9 Verksamhetens systematiska brandskyddsarbete

Inom Socialförvaltningen har rutinerna för systematiskt brandskyddsarbete setts över inom samtliga verksamheter. Varje verksamhet har en uppdaterat SBA-pärm, samt utsedda brandskyddsombud med skriftlig uppdragsbeskrivning. Verksamheterna är uppmanade att säkerställa att samtliga medarbetare genomgår brandskyddsutbildning enligt kommunens riktlinjer.

10. Uppföljning utifrån styrdokument

Utöver de mål och nyckeltal som redogjorts för, ska nämnden även följa andra styrdokument. Dessa uppföljningar är en del i det systematiska kvalitetsarbete som alla enheter arbetar med för ökad måluppfyllelse och kvalitet.

10.1 Klagomål och synpunkter

Under verksamhetsåret har Socialförvaltningen totalt tagit emot 24 enskilda klagomål och synpunkter. Resultatet är jämförbart med föregående år, då 26 klagomål och synpunkter inkom.

Tabell 15.

Verksamhet	Antal	Brist	Ej brist	Oklart om brist	Svar inom 3 veckor
Individ- och familjeomsorgen	5	0	4	1	4
Äldreomsorgen	16	4	8	4	8 ⁴
Funktionsnedsättning	1	1	0	0	1
Socialförvaltningen	2	1	1	0	2
Totalt	24	6	13	5	15

10.2 Lex Sarah och sociala avvikelser

Lex Sarah

Under 2023 har 8 rapporter upprättats enligt lex Sarah. Tre av rapporterna avsåg samma händelse varpå totalt 6 utredningar enligt lex Sarah har genomförts. Samtliga händelser berör äldreomsorgens verksamheter. Det handlar om brister i omsorgen och handgemäng mellan brukare. En rapport berör både äldreomsorg och individ- och familjeomsorgen och i detta fall visade utredningen på brister inom kommunikation och samverkan när den enskilde har stöd från flera verksamheter.

Samtliga utredningar har visat på missförhållanden enligt lex Sarah. Ingen av utredningarna har visat på allvarliga missförhållanden som föranlett anmälan till inspektionen för vård och omsorg (IVO). Berörda verksamheter har under och efter utredningarna vidtagit åtgärder, exempelvis sett över rutiner för informationsöverföring mellan dag- och nattpersonal och rutiner för social dokumentation. Det har också handlat om åtgärder i form av att se över rutiner för kommunikation och samverkan, exempelvis genom att öka kunskapen om samordnad individuell plan.

Ovannämnt kan jämföras med 2022 då 3 rapporter enligt lex Sarah upprättades, samt med 2021 då 8 rapporter enligt lex Sarah upprättades.

Sociala avvikelser

Under 2023 har 94 SoL-avvikelser upprättats. 74 av dem är rapporterade inom Äldreomsorgen och rör främst brist i omsorg, kvalitet och kommunikation. 49 av rapporterna är upprättade inom

⁴ I tre fall har återkoppling ej kunnat ske inom tre veckor då klagomålsställarna varit anonyma, dessa ingår ej i statistiken.

särskilt boende och handlar främst om att insatser inte utförts eller utförts felaktigt. Även avvikelser om handgemäng mellan brukare eller att brukare lämnat avdelningen har rapporterats.

7 av 94 avvikelser är upprättade inom Funktionsnedsättning. Rapporterna handlar om uteblivna eller felaktigt utförda insatser.

13 av avvikelserna är rapporterade inom Individ- och familjeomsorgen. De rör främst brist i kvalitet men också brist i kommunikation och samverkan. Det har handlat om att klienter inte fått tillräcklig information och brister i samverkan som rör etableringskontrakt. Det har även handlat om arbetssätt som avviker från gällande rutiner. Det pågår ett arbete med att utveckla myndighetsprocessen, där flera av de identifierade bristerna bedöms kunna omhändertas.

Vidare har förvaltningen under 2023 identifierat att rapporterade avvikelser inte utreds skyndsamt, vilket kan vara en bidragande orsak till att bristerna återupprepas. Den 31 december 2023 saknades utredning i 13 av 94 rapporterade avvikelser. Trots att förvaltningen har upprättade rutiner för sociala avvikelser och lex Sarah finns ett behov av ökad medvetenhet och kunskap kring att uppmärksamma, rapportera och utreda brister som identifieras i verksamheten, som en del i kvalitetsledningssystemet. Från 2024 kommer samtliga verksamheter ha som en aktivitet i kvalitetsledningssystemet att lyfta upp och diskutera rutinerna kring avvikelser och lex Sarah på APT. Utvecklingsledare som ansvarar för utredningen av lex Sarah finns också tillgänglig som stöd i det vardagliga arbetet.

10.3 Lex Maria

Under året har två separata händelser utretts enligt lex Maria. Båda händelser har utretts av MAS och rapporterats till IVO. Verksamheten har efter händelserna vidtagit åtgärder för att de ej ska inträffa igen, så som att säkra och förbättra arbetssätt, kommunikation samt kunskap och efterföljsamhet till rutiner. MAS ansvarar för att följa upp att åtgärderna har utförts enligt plan. IVO har tagit emot anmälningarna, men förvaltningen har inte fått svar ännu.

Ovannämnt kan jämföras med 2022 då inga rapporter enligt lex Maria upprättades, samt med 2021 då 1 rapport enligt lex Maria upprättades.

10.4 Ej verkställda beslut

Tabell 16.

Typ av insats	Skäl för dröjsmål	Nytt ej verkställt beslut	Kvarvarande ej verkställt beslut	Lagrum
Kvartal 1				
Bostad med särskild service för vuxna i form av servicebostad	Specifika önskemål om boende/område /utförare/verksamhet/uppstart, tackat nej		X	9 § 9 p LSS
Bostad med särskild service i form av gruppboende	Specifika önskemål om boende/område/utförare/verksamhet/uppstart		X	9 § 9 p LSS
Kontaktperson	Personalrelaterade skäl		X	9 § 4 p LSS
Korttidsvistelse i form av korttidshem	Insatsen är beroende av godkännande från annan aktör.		X	9 § 6 p LSS
Särskilt boende	Personrelaterade skäl		X	SoL
Särskilt boende	Saknar plats	X		SoL

Kvartal 2				
Särskilt boende	Saknar plats		X	SoL
Korttidsvistelse i form av korttidshem	Annat, instsen är beroende av godkännande från annan aktör		X	9 § 6 p LSS
Bostad med särskild service i form av gruppboende	Specifika önskemål om boende/uppstart /område/personal/utförare/verksamhet		X	9 § 9 p LSS
Särskilt boende	Saknar plats	X		SoL
Korttidsvistelse i form av korttidshem	Annat, har specifika önskemål	X		9 § 6 p LSS
Särskilt boende	Personrelaterade skäl, tackat nej		X	SoL
Kvartal 3				
Korttidsvistelse i form av korttidshem	Specifika önskemål om boende/uppstart /område/personal/utförare/verksamhet		X	9 § 6 p LSS
Bostad med särskild service i form av gruppboende	Saknar plats		X	9 § 9 p LSS
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats		X	SoL
Särskilt boende	Den enskilde har tackat nej		X	SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Kvartal 4				
Korttidsvistelse i form av korttidshem	Specifika önskemål om boende/område		X	9 § 6 p LSS
Bostad för vuxna i form av gruppboende	Specifika önskemål om boende/område		X	9 § 9 p LSS
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats		X	SoL
Särskilt boende	Den enskilde har tackat nej		X	SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats		X	SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats		X	SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats		X	SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Särskilt boende, demensboende	Saknar plats	X		SoL
Kontaktperson	Otydligheter och brister i den egna organisationen	X		SoL

10.5 Skyldighet att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete

Rapporteras i patientsäkerhetsberättelsen för året.

10.6 Anmälningar, överklaganden och tillsyn

Anmälningar

Under året har en anmälning inkommit till JO. Anmälan avsåg ett klagomål beträffande handläggningen av överklaganden. JO beslutade att inte gå vidare med utredning.

Tillsyn

IVO har utövat tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre som drivs av socialnämnden i Bollebygds kommun. Tillsynen har bestått av enkäter under 2022 samt fysisk tillsyn med intervjuer under våren 2023. I tillsynen har IVO granskat följande områden:

- Individuell bedömning och kompetensnivå

- Dokumentation och personalkontinuitet
- Läkemedelshantering
- Vård i livets slutskede

IVO konstaterar följande brister på SÄBO i Bollebygds kommun:

- Dokumentationen sker inte enligt gällande regelverk
- Läkemedelshanteringen sker inte på ett patientsäkert sätt
- Vården i livets slutskede sker inte enligt gällande regelverk.

IVO begärde återredovisning av åtgärder under våren 2023. Förvaltningen besvarade IVO genom redovisning av de förbättringsåtgärder som pågår, vidtagits och planeras inom ovannämnda områden för att komma till rätta med de brister som IVO konstaterat. I augusti inkom beslut där det framgick att IVO inte vidtar några fortsatta åtgärder och avslutar ärendet. IVO kan komma att följa upp beslutet.

Överklaganden

Under 2023 har totalt 25 ärenden avgjorts i domstol, varav domstolen fastställt nämndens beslut i 22 av ärendena.

11. Egenkontroll

Egenkontroll innebär en systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem. Egenkontrollen omfattar samtliga myndighetsenheter inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) och Funktionsnedsättning (FN) samt utförarverksamhet inom IFO Resurs och Funktionsnedsättning. Socialnämndens sociala utskott väljer slumpmässigt ut ärenden för granskning fyra gånger per år. Enligt rutin ansvarar enhetschef för respektive verksamhet för att utvalda ärenden granskas utifrån upprättade kontrollmallar. Enhetscheferna redovisar egenkontrollen vid utskottssammanträdena. En sammanställning och analys av resultaten av egenkontrollen görs av enhetscheferna i samband med del- samt årsrapport till socialnämnden.

Socialförvaltningen har under året utfört egenkontroll som redovisats för sociala utskottet under mars, juni, september och december. Egenkontrollerna visar att verksamheterna uppfyller en god kvalitet utifrån processer och rutiner samt de krav och mål som gäller för respektive verksamhet enligt lagar och andra föreskrifter. Bland annat visar egenkontrollen på tydliga journalanteckningar och beslutsmotiveringar samt proportionerliga utredningar i förhållande till utredningarnas karaktär. Socialförvaltningen kan dock konstatera en relativt stor del avvikelser beträffande genomförandeplaner. Framst har bristerna bestått av att genomförandeplaner inte har upprättats eller reviderats i tid. Avvikelserna har främst identifierats i verkställigheten inom individ- och familjeomsorgen och ett arbete har påbörjats för att åtgärda detta.

12. Barnkonsekvensanalys

Barn som potentiellt kan påverkas av verksamhetsplanen och dess resultat har inte fått uttrycka sina åsikter om den och ej heller delårsrapporten eftersom beslut fattas på en strukturell nivå. Hänsyn är tagen till barns bästa i de enskilda ärenden som hanterats av socialnämnden och inga åtgärder som har vidtagits med anledning av verksamhetsplanen strider mot barns bästa.